CI-4501

Seat No.________

B. Ed. (Edu.) (Sem. II) Examination

April - 2024

EDPE-2101 : Childhood & Growing up-B

(બાળપણ અને બાળઉછેર-B)

Time : **1:30 Hours**] [Total Marks : **35**

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(3) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

1 (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમાં લખો. **8**

(1) અપાનુકૂલનનો અર્થ જણાવી અપાનુકૂલન સર્જતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.

(2) વ્યક્તિત્વ માપનની કોઈ પણ બે પદ્ધતિઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમા લખો. **8**

(1) સંઘર્ષનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરી સંઘર્ષના પ્રકારોની ઉદાહરણ સહિત ચર્ચા કરો.

(2) તણાવની સંકલ્પના સમજાવી તણાવના પ્રકારો વિશે ચર્ચા કરો.

2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે **250** શબ્દોમાં આપો. **10**

(1) બાળમજૂરીનાં કારણોની ચર્ચા કરો.

(2) ઘર અને શાળામાં અનુકૂલન વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

(3) બાળકોમાં તણાવ નિયમન માટે શિક્ષક તરીકેની તમારી ભૂમિકા જણાવો.

3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 150 શબ્દોમાં આપો. 9

(1) અંતર્મુખી વ્યક્તિત્વ અને બહિર્મુખી વ્યક્તિત્વ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

(2) તરુણોના વ્યક્તિત્વને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.

(3) બાળ અધ્યયન વિકૃતિના કોઈ પણ બે પ્રકાર ટૂંકમાં સમજાવો.

(4) વ્યક્તિત્વના મૂલ્યાંકનમાં પ્રક્ષેપણ પ્રયુક્તિઓ ટૂંકમાં સમજાવો.

 (1) શબ્દ સાહચર્ય કસોટી (Word Association Test)

 (2) ચિત્રપૂર્તિ કસોટી (Picture Completion Test)

(5) અનુકૂલનનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

CI-4502 Seat No.________

B. Ed. (Sem. II) Examination

April – 2024

EDPE–2103 : Learning & Teaching

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **35**

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ બતાવે છે.

(3) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કપાશે.

1 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમાં લખો. **8**

(1) અધ્યાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી અધ્યાપનનાં વિવિધ સૂત્રોની ઉદાહરણ સહિત સમજ આપો.

(2) સંસ્કૃતિમૂલક અધ્યાપન એટલે શું ? સંસ્કૃતિમૂલક અધ્યાપન અભિગમમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમાં લખો. **8**

(1) અધ્યાપન પ્રતિમાન એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવી સ્વ-નિયંત્રણ પ્રતિમાન સમજાવો.

(2) અધ્યાપનનું સ્વરૂપ જણાવી અધ્યાપનનાં વિવિધ સિદ્ધાંતોની સવિસ્તાર સમજ આપો.

2 નીચેનામાંથી કોઈપણ **બે** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **250** શબ્દોમાં લખો. **10**

(1) 'શિક્ષણ એક વ્યવસાય છે' તે સિદ્ધ કરવાનાં લક્ષણો જણાવો.

(2) વૈવિધ્યપૂર્ણ વર્ગખંડમાં, અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયાનું આયોજન કરતાં સમયે અધ્યાપકે કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ?

(3) અસરકારક વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપન એટલે શું ? તેના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો.

3 નીચેનામાંથી કોઈપણ **ત્રણ** પ્રશ્નોના આશરે **150** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. **9**

(1) અધ્યાપન ક્ષેત્રે ICTનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(2) સંરચનાવાદી અભિગમ પર આધારિત 5E પ્રતિમાન સમજાવો.

(3) વર્ગખંડ શિક્ષણ દરમિયાન મૂલ્યોનું ઘડતર કરવાની પ્રક્રિયા સમજાવો.

(4) ડેવિડ આસુબેલનો અધ્યાપન અંગેનો ખ્યાલ સમજાવો.

(5) ચોમ્સ્કીનો અધ્યયન સિદ્ધાંત સમજાવો.

CI-4503 Seat No. ____________

B. Ed. (Sem. II) Examination

April - 2024

EDPE-2108 : Knowledge and Curriculum-A

(જ્ઞાન અને અભ્યાસ ક્રમ-A)

Time : **1:30** Hours] [Total Marks : **35**

1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમા આપો. **8**

(1) જે. કૃષ્ણમૂર્તિના કેળવણીના વિચારોના સંદર્ભમાં નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો.

(i) રાષ્ટ્રવાદ

(ii) સાર્વત્રિકવાદ

(iii) બિનસાંપ્રદાયિકતા

(2) ઔદ્યોગિકીકરણ એટલે શું? ઔદ્યોગિકીકરણને પરિણામે આવેલા પરિવર્તનો જણાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમા આપો. **8**

(1) બાળ કેન્દ્રી શિક્ષણના સંદર્ભમાં રવિન્દ્રનાથ ટાગોરના શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનની નીચેના મુદ્દાના આધારે વિગતવાર ચર્ચા કરો.

(i) શિક્ષણના હેતુ

(ii) શિક્ષણ પદ્ધતિ

(iii) અભ્યાસક્રમ

(iv) શાળા અને શિસ્ત

(2) સંસ્કૃતિ એટલે શું? સંસ્કૃતિને અસર કરનાર પરિબળો જણાવો. સંસ્કૃતિ અને સમાજ વચ્ચેની આંતર આધારિતતા સ્પષ્ટ કરો.

2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે **250** શબ્દોમા લખો. 10

(1) લોકશાહી એટલે શું? લોકશાહીના આધાર સ્તંભો જણાવો.

(2) જ્ઞાનમીમાંસા એટલે શું? જ્ઞાનના સ્ત્રોત ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(3) ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરના મતે નીચેના મુદ્દાઓની સમજૂતિ આપો.

(i) સમતા

(ii) સમાનતક

(iii) સામાજિક ન્યાય

3 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે **ત્રણ** પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે **150** શબ્દોમા આપો. 9

(1) ભારતીય સમાજનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

(2) અધ્યાયન અને તાલીમ વચ્ચેનો ભેદ જણાવો.

(3) જહોન ડ્યૂઈની શોધ સંકલ્પના જણાવો.

(4) પાઉલોફેરીનું સંવાદનું શિક્ષણ એટલે શું?

(5) ટૂંક નોંધ લખો : ગાંધીજીની કેળવણીની વિભાવના.

CI-4505 Seat No.________

B. Ed. (Sem. II) Examination

April - 2024

EDEPC-2303 : Critical Understanding of ICT

Time : 1:30 Hours] [Total Marks : 35

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે, વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

1 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો જવાબ આશરે **400** શબ્દોમાં આપો. **8**

(1) ગુણવત્તાસભર અધ્યયન માટેની નીચે દર્શાવેલ સમૂહ માધ્યમોની ચર્ચા શિક્ષણના સંદર્ભમાં કરો.

(અ) ફલીપડ વર્ગખંડ (બ) આભાસી વર્ગખંડ

(ક) ટેલીકોન્ફરેન્સીંગ (ડ) ઈ-પ્રકાશનો

(2) અધ્યયનને સમૃદ્ધ કરવામાં સહાયભૂત માધ્યમોની ચર્ચા કરો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે **400** શબ્દોમાં આપો. **8**

(1) રચનાવાદનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી રચનાવાદના 5E's તરીકે ઓળખાતા તબક્કાઓની છણાવટ કરો.

(2) ઓનલાઇન લર્નિંગનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેની લાક્ષણિકતાઓ અને પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના જવાબ આશરે **250** શબ્દોમાં આપો. **10**

(1) પ્રત્યાયન એટલે શું? પ્રત્યાયનનાં પ્રકારોની ઉદાહરણસહ સ્પષ્ટતા કરો.

(2) સંકલ્પના માનચિત્ર એટલે શું? સંકલ્પના માનચિત્ર રચવાના સોપાનો સમજાવો.

(3) MOOC એટલે શું? તેની લાક્ષણિકતાઓ અને ઉપયોગો જણાવો.

[Contd...

3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **ત્રણ** પ્રશ્નોના જવાબ આશરે **150** શબ્દોમાં આપો. 9

(1) એક શિક્ષક તરીકે તમે વર્ગખંડમાં સોશિયલ નેટવર્કનો અસરકારક ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો?

(2) ટેલિવિઝન અને DTHનાં અસરકારક શૈક્ષણિક ઉપયોગ માટેનાં સૂચનો જણાવો.

(3) 'કોપીરાઈટ' અને 'હેકિંગ' શબદોની ટૂંકમાં સમજ આપો.

(4) મોબાઈલ લર્નિંગનો અર્થ આપી તેની શૈક્ષણિક ઉપયોગીતા જણાવો.

(5) ક્લાઉડ કમ્પ્યુટિંગ એટલે શું? તેની સુવિધા આપતી પ્રોડક્ટનાં નામ જણાવો.

CI-4504

Seat No. ________

B. Ed. (Sem. II) Examination

April – 2024

EDCP-2209 : Assessment for Learning-A

[Time : $1\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 35

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(3) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

(અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમાં લખો. **8**

(1) કસોટીની વિશ્વસનીયતા એટલે શું ? કસોટીની વિશ્વસનીયતા શોધવાની કોઈ પણ બે રીતો વિગતે જણાવો.

(2) સંરચનાવાદ આધારિત શિક્ષણ માટે 5E પ્રતિમાનની સમજ આપો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **400** શબ્દોમાં લખો. **8**

(1) બેન્જામિન બ્લુમે આપેલા શૈક્ષણિક હેતુઓની સવિસ્તર સમજ આપો.

(2) પ્રોજેક્ટ પ્રવૃત્તિ એટલે શું ? તેના સોપાન સમજાવી પ્રોજેક્ટ પ્રવૃત્તિની ઉપયોગિતા જણાવો.

2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો, 10

પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે **250** શબ્દોમાં લખો.

(1) C. G. P. A. ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(2) ગ્રોથ માઈન્ડ સેટ માટેની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ વિશે સમજાવો.

(3) માપનના પ્રકારો સમજાવો.

3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **ત્રણ** પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 9

પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે **150** શબ્દોમાં આપો.

(1) સામાજિકતામિતિ વિશે જણાવો.

(2) બાળકની અભિપ્રેરણા આપતા મૂલ્યાંકનમાં ત્રણ નવા વિચારો સમજાવો.

(3) રૂબ્રિકની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

(4) ગુણાત્મક અને સંખ્યાત્મક મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના સમજાવો.

(5) OMRની મર્યાદાઓ જણાવો.

CI-4507-4509 Seat No.________

B. Ed. (Sem. II) Examination

April – 2024

Education

1. *EDCP-2211.02 : Vocational Guidance*
2. *EDCP-2211.04 : Environmental Education*

Time : **1.30** Hours] [Total Marks : **35**

1. *EDCP-2211.02 : Vocational Guidance*

સૂચના :

(1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(3) બિનજરૂરી લખાણ ક્ષતિ ગણાશે.

1 (અ) નીચેના પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 400 શબ્દોમાં લખો : **8**

(1) માર્ગદર્શનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, તેના પ્રકારોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

(2) વિદ્યાર્થીઓમાં જોવા મળતી "હતાશા" અને "શૈક્ષણિક ચિંતાઓ" જણાવી તેને દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 400 શબ્દોમાં લખો : **8**

(1) સલાહ માર્ગદર્શનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના અભિગમોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

(2) માર્ગદર્શન સેવાનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરી તેમાં આચાર્ય અને શિક્ષકોની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

[Contd...

2 નીચેના પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં લખો : **10**

(1) માર્ગદર્શનના પાયાના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

(2) શિક્ષકને શાળાકીય શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપવામાં 'વ્યક્તિ અભ્યાસ' પ્રવિધિ અસરકારક બની શકે છે - સમજાવો.

(3) માર્ગદર્શન પ્રવિધિમાં ઉપયોગી પ્રશ્નાવલિ રચતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

3 નીચેના પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 150 શબ્દોમાં લખો : **9**

(1) અનુકાર્ય સેવા એટલે શું? માર્ગદર્શનમાં તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(2) વ્યવસાયના સંદર્ભમાં વિજ્ઞાન અને કૃષિક્ષેત્રે રહેલી તકો જણાવો.

(3) સલાહ માર્ગદર્શન માટે સલાહદર્શક પાસે કયાં કૌશલ્યો હોવાં જોઈએ?

(4) વ્યવસાયિક માર્ગદર્શનના હેતુઓ જણાવો.

(5) સમૂહ માર્ગદર્શનનો અર્થ જણાવી તેના હેતુઓ લખો.

CI-4517

Seat No. ________

B. Ed. (Sem.-II) Examination

April - 2024

EDCP-2207.07 : Pedagogy of Science-B

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **35**

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(3) બિનજરૂરી લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.

1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો : **5**

(1) ભૂકંપ એટલે શું? ભૂકંપ શાથી થાય છે? ભૂકંપ સામે રક્ષણની સમજૂતી આપો.

(2) સમજૂતી આપો :

(i) સંયોજકતા

(ii) પરમાણ્વીય ક્રમિક અને દળાંક

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો : **5**

(1) ઓઝોન સ્તરનું સ્થાન, મહત્ત્વ અને વિઘટન સમજાવો.

(2) ઘર્ષણનું વધારવું અને ઘટાડવું અને તરલ ઘર્ષણ ઉપર ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(ક) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો : 5

(1) જમીનની ફળદ્રૂપતાને જાળવી રાખવા માટે સેન્દ્રિય ખાતરની વિગતે સમજૂતી આપો.

(2) પ્રેસ બાયોપિયા વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

2 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં આપો : 6

(1) બ્લ્યૂ પ્રિન્ટ એટલે શું? વિજ્ઞાન વિષયમાં કોઈ એક ધોરણના પાઠ્યપુસ્તકના તમને પસંદ હોય તેવા એકમ માટે 25 ગુણની બ્લ્યૂ પ્રિન્ટની રચના કરો.

(2) ટૂંકનોંધ લખો :

(i) આકાશ દર્શન

(ii) વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાનું મહત્ત્વ

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં આપો : 6

(1) સારો અને સફળ આદર્શ વિજ્ઞાન શિક્ષકનું શબ્દચિત્ર આલેખો.

(2) વિજ્ઞાન મંડળની રચના અને પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 150 શબ્દોમાં આપો : 8

(1) તમને ગમતા વિજ્ઞાન સામાયિકોની ચર્ચા કરો.

(2) વિજ્ઞાનમેળા અંગે સમજૂતી આપી તેનું મહત્ત્વ વિગતવાર ચર્ચો.

(3) 'હસ્તકૃત શ્રેષ્ઠ વૈજ્ઞાનિક સાધન' સમજાવો.

CI-4516

Seat No. ____________

B. Ed. (Sem. II) Examination

April – 2024

EDCP-2207.06 : Pedagogy of Mathematic–B

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 35

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1 (અ) નીચેનામાંથી **એકના** પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 5

(1) અવયવ પાડો :

(i) $25a^2 - 4b^2 + 28bc - 49C^2$

(ii) $(a+b)^2 - 4ab$

(2) એક સમલંબ ચતુષ્કોણનું ક્ષેત્રફળ 34 સે.મી. છે અને તેની ઊંચાઈ 4 સે.મી. છે. આ સમલંબની સમાંતર બાજુઓમાંથી એક બાજુની લંબાઈ 10 સે.મી. છે, તો તેની બીજી સમાંતર બાજુની લંબાઈ શોધો.

(બ) નીચેનામાંથી **એકના** પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 5

(1) ત્રિકોણની બાજુઓ 12:17:25ના પ્રમાણમાં હોય અને તેની પરિમિતિ 540 સે.મી. હોય તો તેનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

(2) બતાવો કે સમબાજુ ત્રિકોણના બધા જ ખૂણાના માપ 60° હોય.

(ક) નીચેનામાંથી **એકના** પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 5

(1) એક પેટીમાં 5 લાલ લખોટીઓ, 10 સફેદ લખોટીઓ અને 3 લીલી લખોટીઓ છે. પેટીમાંથી એક લખોટી યાદચ્છિક રીતે બહાર કાઢવામાં આવે છે. બહાર કાઢેલ લખોટી (i) લાલ હોય, (ii) સફેદ હોય, (iii) લીલી ન હોય તેની સંભાવના કેટલી?

(2) જો $\cot\theta = \frac{7}{8}$ તો $\frac{(1+\sin\theta)(1-\sin\theta)}{(1+\cos\theta)(1+\cos\theta)}$ ની કિંમત શોધો.

2 (અ) નીચેનામાંથી એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6

(1) ગણિત પ્રયોગશાળામાં સંકલ્પના, મહત્વ અને રચના જણાવો.

(2) ગણિત શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધનની સંકલ્પના, મહત્ત્વ અને તેનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

(બ) નીચેનામાંથી એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6

(1) ગણિત મંડળના હેતુઓ, મહત્ત્વ અને તેની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

(2) શિક્ષણ હાથપોથી એટલે શું ? તેના હેતુઓ જણાવી તેની રચનામાં ક્યા ક્યા મુદ્દાઓનો સમાવેશ કરવો જોઈએ ?

3 નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 8

(1) તફાવત આપો : સિદ્ધિ કસોટી x નિદાન કસોટી.

(2) બ્લ્યુપ્રિન્ટ એટલે શું ? તેના ફાયદા જણાવો.

(3) વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નોના પ્રકાર જણાવી કોઈ એક પ્રકાર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

CI-4515 Seat No. ________

B. Ed. (Sem.-II) Examination

April - 2024

EDCP2207.05 : Pedagogy of Social Science (Method)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 35

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

1 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો: **5**

(1) પંચવર્ષીય યોજનાઓથી થયેલ આર્થિક વિકાસ વિશે માહિતી આપો.

(2) અંગ્રેજ શાસન દરમિયાન ગૃહઉદ્યોગની સ્થિતિ વિશે માહિતી આપો.

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો: **5**

(1) ભારત એ બિનસાંપ્રદાયિક રાજ્ય છે. વિધાન સમજાવો.

(2) બંધારણમાં સુધારાની જોગવાઈ સ્પષ્ટ કરો.

(ક) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો: **5**

(1) ખજૂરાહોના મંદિર વિશે પરિચય આપતી ટૂંકનોંધ લખો.

(2) આપણે આપણા વારસાનું જતન અને સંરક્ષણ શા માટે કરવું જોઈએ.

2 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં લખો: 6

(1) મૂલ્યાંકનના સાધનો જણાવી પ્રોજેક્ટ કાર્ય અને પોર્ટફોલિયો વિશે સમજ આપો.

(2) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષકના ગુણો જણાવો અને સમજાવો.

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં લખો: 6

(1) બ્લ્યુપ્રિન્ટનો અર્થ, મહત્ત્વ, રચના જણાવી બ્લ્યુપ્રિન્ટ રચનામાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

(2) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં ઉપયોગમાં લેવાતા શૈક્ષણિક સાધનો જણાવી, નકશાનું મહત્ત્વ અને પ્રકારો વિશે માહિતી આપો.

3 નીચેનામાંથી કોઈપણ **બે** પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 150 શબ્દોમાં આપો: 8

(1) પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(2) સારા પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો જણાવો.

(3) સતત સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન એટલે શું? અગત્યતા જણાવો.

CI-4511

Seat No.________

B. Ed. (Sem.-II) Examination

April - 2024

EDCP-220701 : Education

(ગુજરાતી પદ્ધતિ-B)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **35**

સૂચના :
(1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(3) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

1 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો: **5**

(1) અલંકાર એટલે શું? તે જણાવી શબ્દાલંકારના વિવિધ પ્રકારની ઉદાહરણસહ સમજ આપો.

(2) કર્તરી, કર્મણિ અને ભાવે પ્રયોગ એટલે શું? તે જણાવી દરેકનું એક-એક ઉદાહરણ આપો.

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો: **5**

(1) કૃદંત એટલે શું? તેના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(2) 'ભૂખથી ભૂંડી ભીખ' વાર્તાને આધારે દુષ્કાળની ભયાનકતા તમારા શબ્દોમાં આલેખો.

(ક) નીચેનામાંથી ગમે તે **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો: **5**

(1) 'એક બપોરે' કાવ્યનું રસદર્શન કરો.

(2) 'શિક્ષણમાં પ્રવાસનું સ્થાન' વિષય પર નિબંધ લેખન કરો.

2 (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં લખો: **6**

(1) કાવ્ય શિક્ષણનું મહત્ત્વ જણાવી કાવ્ય શિક્ષણના ગુણો વિશે સમજ આપો.

(2) ક્રિયાત્મક સંશોધન એટલે શું? ભાષા શિક્ષણમાં તેનું મહત્ત્વ જણાવી સંશોધનના સોપાનો વિશે સમજ આપો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ **એક** પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં લખો: **6**

(1) ગુજરાતી આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકના બાહ્ય લક્ષણો અને આંતરિક લક્ષણો વિશે સમજ આપો.

(2) 'વ્યક્તિ અભ્યાસ' પદ્ધતિનું મહત્ત્વ જણાવી તેના સોપાનો વિશે સમજ આપો.

3 નીચેનામાંથી ગમે તે **બે** પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 150 શબ્દોમાં લખો. **8**

(1) ભાષા શિક્ષકની વ્યવસાયિક યોગ્યતા વિશે સમજ આપો.

(2) ભાષામાં અનુકાર્યનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(3) કોઈપણ બે દૃશ્ય સાધનોના મહત્ત્વ અને ઉપયોગ વિશે સમજ આપો.

CI-4514

Seat No. ________

B. Ed. (Sem.-II) Examination

April - 2024

EDCP2207.04 : Pedagogy of Sanskrit-B

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 35

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(3) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

1 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. **5**

(1) અવ્યય એટલે શું? તે જણાવી નીચેના અવ્યયોનો પ્રયોગ કરો. अलम्, सह, विना અને अपि.

(2) भोजराजे दिवंगते सर्वे पण्डिताः खण्डिताः। સતિ સપ્તમી દૂર કરો અને સતિ સપ્તમી દૂર કરવાના નિયમો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. **5**

(1) ભાસના સાહિત્યપ્રદાન વિશે નોંધ લખો.

(2) श्रद्धावान लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रिय। આ વાક્યનો અનુવાદ કરી गीतामृतम् પદ્યમાં દર્શાવેલ વ્યક્તિત્વ વિકાસના પાસાંઓની ચર્ચા કરો.

(ક) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. **5**

(1) સર્વનામની વ્યાખ્યા આપી સર્વનામના પ્રકારો જણાવી 'સ્વવાચક' સર્વનામનો ભાષામાં ઉપયોગ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(2) ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

वृद्धोऽहं त्वं युवा धन्वी सरथः कवची शरी।
न चाप्यादाय कुशली वैदेहीं मे गमिष्यसि॥
इत्युक्तः क्रोधताम्राक्षः तप्तकाञ्चनकुण्डलः।
राक्षसेन्द्रोऽभिदुद्राव पतगेन्द्रम् अमर्षणः॥

2 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો મુદાસર ઉત્તર આપો. 6

ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.

(1) 'દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો સંસ્કૃત શિક્ષણને રસપ્રદ અને અસરકારક બનાવવામાં ખૂબ જ ઉપયોગી છે.' આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

(2) સંસ્કૃત ગદ્ય અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ જણાવી ભાંડારકર પદ્ધતિની નીચેના મુદ્દાઓ સંદર્ભે ચર્ચા કરો.

- મહત્ત્વ
- લક્ષણો
- મર્યાદાઓ

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **એક** પ્રશ્નનો મુદાસર ઉત્તર આપો. 6

ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.

(1) સંસ્કૃત ભાષા અધ્યાપનમાં શુદ્ધ ઉચ્ચારણ સંદર્ભે નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખી ચર્ચા કરો.

- શુદ્ધ ઉચ્ચારણનું મહત્ત્વ
- અશુદ્ધ ઉચ્ચારણના કારણો
- ઉચ્ચાર સુધારવાની પ્રવૃત્તિઓ

(2) સંસ્કૃતના આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણો જણાવી ધોરણ-10ના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.

3 નીચેનામાંથી કોઈપણ **બે** પ્રશ્નોના મુદાસર ઉત્તર આપો. 8

ઉત્તર આશરે 150 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ:

(1) સંસ્કૃત લેખનમાં ખરાબ હસ્તાક્ષરોના કારણો જણાવી હસ્તાક્ષર સુધારણાના ઉપાયો સૂચવો.

(2) સંસ્કૃતમાં કંઠસ્થીકરણ કરાવતી વખતે તમે કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખશો?

(3) સંસ્કૃત બ્લ્યુપ્રિન્ટની રચનામાં મુખ્ય કઈ બાબતો પર ધ્યાન રાખશો?

Seat No. ________

B. Ed. (Sem.-II) Examination

April - 2024

EDCP-2207.03 : Pedagogy of English

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 35

Instructions :

(1) All questions are compulsory. Options are internal.

(2) Marks will be deducted for irrelevant matter.

1 Answer the following questions :

(a) Translate the following paragraph into Gujarati. **5**

Vishwamitra took Rama and Lakshman along with him. He taught them two Hymns on the way. They become strong by that hymm ower. They saw demon on the way. The demons' name was Tadka. She cried loudly and tried to kill them. Vishwamitra told Rama to kill her. Rama killed Tadka with an arrow. Vishwamitra congratulated Rama for doing so. Rama and Lakshman went in the forest with Vishwamitra and resolved to protect his yagna.

OR

(a) Draft a report on 'Celebration of the Sports Day' in your college. **5**

(b) Write a letter to your friend describing your experiences at B.Ed. College. **5**

OR

(b) Write a complete story with the help of following points. Give a suitable title to it. **5**

An old lady becomes blind – calls in a doctor – agrees to pay large fee if cured, but nothing if not – doctor calls daily – covets lady's furnitures – delays the cure – every day takes away some of her furniture – at last cures her – demands his fees – Lady refuses to pay, saying cure is not complete – doctor brings a court case – judge asks lady why she will not pay – she says sight not properly restored – she cannot see all her furniture – judge gives verdict in her favour – moral.

(c) Write an application for the post of an English teacher in Sriram Vidhtyalaya, Palanpur. **5**

OR

(c) Write a paragraph about 200 words : (any **one**) **5**

(i) No pain no gain

(ii) Prevention is better than cure

2 (a) Answer the following questions in 250 words : (any one) **6**

(1) 'Computer is a brilliant aid in teaching' - Discuss it considering advantages of computer in teaching English.

(ii) Discuss in detail the ways and means of developing professional competency among teachers of English.

(b) Answer any one of the following questions in about 250 words. **6**

(1) Explain principles of curriculum construction for English Subject.

(2) What are the characteristics of good textbook in English?

3 Answer any two of the following questions in 150 words. **8**

(1) How is the teachers handbook useful to the teacher of English ?

(2) Name the tools of evaluation. Explain one of them.

(3) State in short problems in teaching of English as a second language.